

U S T A W A

z dnia 18 stycznia 1951 r.

o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej.

R o z d z i a ł 1.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 1. Dyscyplina wojskowa jest to ścisłe przestrzeganie przez wszystkich żołnierzy porządku i zasad, określonych w przepisach prawa, w regulaminach lub innych przepisach wojskowych oraz w rozkazach przełożonych.

Art. 2. Podstawą dyscypliny wojskowej jest świadomość każdego żołnierza, iż stoi on na straży wolności,

niepodległości i granic Polski Ludowej przed zakusami imperializmu, na straży władzy ludowej i praw ludu pracującego.

Art. 3. Każdy przełożony obowiązany jest stać na straży dyscypliny wojskowej swoich podwładnych. W przypadku jawnego nieposłuszeństwa albo oporu ze strony podwładnego przełożony obowiązany jest zastosować wszystkie środki, niezbędne dla zmuszenia do posłuchu, a w sytuacji bojowej — jeżeli sprawa nie cierpi zwłoki, a inne środki przymusu są nie wystarczające — użyć broni.

Art. 4. Przewinieniem dyscyplinarnym jest każde naruszenie dyscypliny wojskowej.

Art. 5. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz oficerowie i generałowie (admirałowie), nie będący w czynnej służbie wojskowej, za przewinienia, popełnione w czasie noszenia munduru wojskowego.

Art. 6. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym wymierza się kary dyscyplinarne o charakterze porządkowym oraz kary: aresztu, służby w oddziale karnym, uprzedzenia o niepełnej przydatności służbowej, odroczenia mianowania na wyższy stopień oficerski, dyscyplinarnego wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, usunięcia z zawodowej służby wojskowej i obniżenia stopnia wojskowego.

2. Kary dyscyplinarne o charakterze porządkowym określa Minister Obrony Narodowej.

Art. 7. W związku z popełnionym przewinieniem dyscyplinarnym można żołnierza zawiesić w czynnościach służbowych.

Art. 8. 1. Żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, odznaczającym się gorliwością w służbie i wykonywaniu zadań bojowych, troską o mienie społeczne i wojskowe oraz osiągnięciami w wykszoleniu bojowym i politycznym, udziela się wyróżnień.

2. Rodzaje udzielanych wyróżnień określa Minister Obrony Narodowej.

Art. 9. Minister Obrony Narodowej określi władze wojskowe, właściwe do wymierzania kar dyscyplinarnych, zawieszania w czynnościach służbowych i udzielania wyróżnień oraz ich właściwość, tryb postępowania w tych sprawach, sposób wykonywania kar dyscyplinarnych i skutki, które pociąga za sobą ich wymierzenie.

R o z d z i a ł 2.

Odpowiedzialność przed oficerskimi sądami honorowymi.

Art. 10. Oficerowie w czynnej służbie wojskowej ponoszą odpowiedzialność przed oficerskimi sądami honorowymi za czyny, które naruszają honor i godność oficerską, zasady uczciwości i przyzwoitości.

Art. 11. 1. Oficerskie sądy honorowe są wybieralne.

2. Przy rozpatrywaniu spraw oficerskie sądy honorowe kierują się politycznymi i moralnymi wymaganiami, jakim odpowiadać winien oficer, oraz przepisami, normującymi działalność oficerskich sądów honorowych.

3. Przy orzekaniu członkowie oficerskich sądów honorowych są niezawisli.

Art. 12. 1. Oficerski sąd honorowy wymierza kary upomnienia, nagany i surowej nagany.

2. Wymierzając karę nagany lub surowej nagany, oficerski sąd honorowy może wystąpić z wnioskiem o wymierzenie kary dyscyplinarnej.

Art. 13. Ukaranie dyscyplinarne za czyn, za który nastąpiło już ukaranie przez oficerski sąd honorowy, może nastąpić jedynie na wniosek tego sądu.

Art. 14. W toku postępowania przed oficerskim sądem honorowym można oficera zawiesić w czynnościach służbowych.

Art. 15. Minister Obrony Narodowej określi jednostki wojskowe, w których tworzy się oficerskie sądy honorowe, właściwość, skład i sposób wybierania tych sądów, zasady i tryb postępowania przy rozpatrywaniu spraw przez oficerskie sądy honorowe oraz sposób wykonywania ich wyroków.

R o z d z i a ł 3.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 16. 1. Za czyny, za które w myśl obowiązujących przepisów właściwe władze cywilne mogą nakładać kary porządkowe (grzywny), żołnierze w czynnej służbie wojskowej ponoszą wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną lub przed oficerskimi sądami honorowymi.

2. W przypadkach, określonych w ust. 1, jak również gdy zachodzi potrzeba przymusowego sprowadzenia żołnierza w czynnej służbie wojskowej, właściwe władze cywilne zwracają się do władz wojskowych, które stosują środki, przewidziane w przepisach wojskowych.

3. Nakładanie kar porządkowych (grzywien) lub przymusowe sprowadzanie innych osób, aniżeli określone w ust. 1, a podlegających właściwości sądów wojskowych, następuje przez właściwe władze cywilne na ogólnych zasadach.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy właściwe władze cywilne uprawnione są do stosowania aresztu jako środka przymuszenia.

5. Uchyła się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o nakładaniu kar porządkowych, przewidzianych w ustawach o postępowaniu sądowym, na osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz o przymusowym sprowadzaniu tychże osób przed sądy powszechne (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 121).

Art. 17. Art. IV przepisów wprowadzających Kodeks Karny Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. z 1944 r. Nr 6, poz. 28) otrzymuje brzmienie:

„Art. IV. 1. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariusze i pracownicy bezpieczeństwa publicznego odpowiadają za wykroczenia wyłącznie w trybie dyscyplinarnym lub przed oficerskimi sądami honorowymi.

2. Pracownicy cywilni administracji wojskowej odpowiadają przed sądami wojskowymi za wykroczenia, popełnione w związku ze służbą lub pracą w administracji wojskowej.

3. W sprawach o wykroczenia popełnione:

- 1) przez inne osoby, aniżeli wymienione w ust. 1, podlegające właściwości sądów wojskowych,
- 2) przez pracowników cywilnych administracji wojskowej, lecz nie pozostające w związku ze służbą w administracji wojskowej — właściwe są sądy powszechne lub władze administracyjne na ogólnych zasadach.“

Art. 18. Uchyła się:

- 1) art. 16 § 2 oraz art. 30 pkt 3 przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 60, poz. 573),
- 2) art. 60 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365).

Art. 19. Za karę dyscyplinarną w rozumieniu art. 7 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego uważa się również karę, wymierzoną przez oficerski sąd honorowy.

Art. 20. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszów i pracowników służby bezpieczeństwa publicznego.

2. Określone w niniejszej ustawie uprawnienia Ministra Obrony Narodowej przysługują w stosunku do wojsk wewnętrznych oraz do funkcjonariuszów i pracowników służby bezpieczeństwa publicznego Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 21. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do czynów, popełnionych przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. Jeżeli postępowanie przed oficerskim sądem honorowym wszczęte zostało przed wejściem w życie ustawy, prowadzi się je nadal według przepisów dawnych.

Art. 22. Tracą moc obowiązującą dekrety:

- 1) z dnia 26 czerwca 1945 r. „Wojskowe przepisy dyscyplinarne“ (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 219),
- 2) z dnia 26 czerwca 1945 r. „Statut oficerskich sądów honorowych Wojska Polskiego“ (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 217),
- 3) z dnia 26 czerwca 1945 r. „Statut koleżeńskich sądów szeregowych Wojska Polskiego“ (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 218).

Art. 23. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Obrony Narodowej, a w stosunku do wojsk wewnętrznych oraz do funkcjonariuszów i pracowników służby bezpieczeństwa publicznego — Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Obrony Narodowej: *K. Rokossowski*
Marszałek Polski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*